

22 ianuarie 2019

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Judecători

mun. Chișinău

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun

Maria Ghervas

Victor Burduh

judecând în ședință fără participarea părților recursul ordinar declarat de avocatul Victor Pavlov în numele inculpatei, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Central din 22 martie 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 iunie 2018, în cauza penală în privința lui

***Putinica Ilona Xxxxx, născută la xx xxxxx
xxxx, originară și locuitoare Xxxxx,***

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 21.03.2016-22.03.2018;

instanța de apel: 17.04.2018-05.06.2018;

instanța de recurs: 22.08.2018-22.01.2019;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 22 martie 2018, Putinica Ilona a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 217¹ alin. (3) lit. c) și f) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 4 (patru) ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activitate legată de gestionarea substanțelor narcotice, etnobotanice și psihotrope pe termen de 5 (cinci) ani.

În temeiul art. 85 Cod penal, prin cumul de sentințe, inculpatei Putinica Ilona, la pedeapsa aplicată prin prezenta sentință, i s-a adăugat parțial pedeapsa neexecutată sub formă de 4 (patru) ani 10 (zece) luni închisoare, stabilită prin sentința Judecătoriei Orhei din 29 aprilie 2013, în baza art. 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe termen de 6 (șase) ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activitate legată de gestionarea substanțelor narcotice, etnobotanice și psihotrope pe termen de cinci ani.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că Putinica Ilona, după ce, la 29.04.2013, a fost condamnată pentru păstrarea ilegală a substanțelor narcotice în proporții mari și înstrăinarea ilegală a substanțelor narcotice, cu scopul de a

produce marihuană și a o înstrăina, într-o zi nestabilită din anul 2015 a semănat ilegal pe lotul de teren din gospodăria proprie din orașul Xxxxx, strada Xxxxx, casa cu numărul xxx, semințe de cânepă, iar după ce au răsărit plantele de cânepă, a prășit buruienile dintre ele și a udat cânepa, cultivând ilegal 3 (trei) plante din specia menționată, care se atribuie la plantele cu conținut narcotic, iar cantitatea de 3 plante din această specie se atribuie la proporții mici, fapta fiind curmată pe data de 05 august 2015 de către angajații Inspectoratului de Poliție Orhei, care au ridicat cele trei plante de cânepă în cadrul unei percheziții.

Tot ea, având intenția să realizeze substanțe narcotice cu scopul de a obține un profit, în împrejurări care nu au fost stabilite în cadrul urmăririi penale, a obținut ilegal marihuană, care constituie substanță narcotică, în cantitate totală egală cu 14 grame și 159 miligrame, care se atribuie la cantități mari și a păstrat ilegal cantitatea stabilită de marihuană o perioadă nedeterminată de timp la domiciliul propriu, amplasat în orașul Xxxxx, strada Xxxxx, xxx, fapta fiind curmată pe data de 05 august 2015 de către angajații Inspectoratului de Poliție Orhei, care au ridicat, în cadrul unei percheziții, substanța narcotică rămasă neînstrăinată în cantitate de 6 grame și 513 miligrame.

Tot ea, cu scopul de a înstrăina și a obține un venit, a mai păstrat ilegal în aceleași circumstanțe, o perioadă nedeterminată de timp la domiciliul propriu, amplasat în orașul Xxxxx, strada Xxxxx, xxx, - 474 de miligrame de rășină de cannabis, care constituie substanță narcotică a cărei circulație în scopuri medicale este interzisă, iar cantitatea indicată a acesteia fiind atribuită la cantități mari, substanța numită fiind depusă în interiorul unui fragment de butelie din masă plastică și pe două dopuri din foaie de staniol pentru asemenea butelie, fapta fiind curmată pe data de 05 august 2015 de către angajații Inspectoratului de Poliție Orhei, în cadrul aceleiași percheziții.

Tot ea, urmărind scopul de a-și realiza intenția de înstrăinare a substanțelor narcotice păstrate și obținerii unui profit, pe data de 23.06.2014, aproximativ la ora 18.20, la domiciliul propriu din orașul Xxxxx, strada Xxxxx, xxx, a înstrăinat ilegal o parte din marihuana pe care o păstra ilegal, în cantitate de 0,4 grame, ambalată într-un pachetel din hârtie, care constituie substanță narcotică, masa indicată a acesteia fiind atribuită la cantități mici, vânzând pachetelul cu marihuană contra sumei de 20 de lei lui Juravliov Sergiu.

Tot ea, urmărind scopul de a-și realiza intenția de înstrăinare a substanțelor narcotice păstrate și obținerii unui profit pe data de 24.06.2014, aproximativ la ora 18.30, la domiciliul propriu din orașul Xxxxx, strada Xxxxx, xxx, a înstrăinat ilegal o parte din marijuana pe care o păstra ilegal, în cantitate totală de 0,67 grame, ambalată în două pachetele din hârtie, care constituie substanță narcotică, masa indicată a acesteia fiind atribuită la cantități mici, vânzând pachetelele cu marihuană lui Mîndrovschii Anatolii.

Tot ea, urmărind scopul de a-și realiza intenția de înstrăinare a substanțelor narcotice păstrate și obținerii unui profit, pe data de 27.06.2014, aproximativ la ora 20.30, la domiciliul propriu din orașul Xxxxx, strada Xxxxx, xxx, a înstrăinat ilegal o parte din marihuana pe care o păstra ilegal, în cantitate de 0,39 grame, ambalată într-un pachet din hârtie, care constituie substanță narcotică, masa indicată a acesteia fiind atribuită la cantități mici, vânzând pachetul cu marihuană contra sumei de 20 de lei lui Șpag Nicolai, locuitor al or Orhei, str. Iu.Gagarin, nr.38.

Tot ea, urmărind scopul de a-și realiza intenția de înstrăinare a substanțelor narcotice păstrate și obținerii unui profit, pe data de 09.09.2014, aproximativ la ora 20.20, la domiciliul propriu din orașul Xxxxx, strada Xxxxx, xxx, a înstrăinat ilegal o parte din marihuana pe care o păstra ilegal, în cantitate totală de 0,68 grame, ambalată în două pachetele din hârtie, care constituie substanță narcotică, masa indicată a acesteia fiind atribuită la cantități mici, vânzând pachetelele cu marihuană contra sumei de 60 lei lui Suveica Igor, în cadrul efectuării măsurii speciale de investigații achiziția de control.

Tot ea, urmărind scopul de a-și realiza intenția de înstrăinare a substanțelor narcotice păstrate și obținerii unui profit, pe data de 15.09.2014, aproximativ la ora 19.40, la domiciliul propriu din orașul Xxxxx, strada Xxxxx, xxx, a înstrăinat ilegal o parte din marihuana pe care o păstra ilegal, în cantitate totală de 0,63 grame, ambalată în două pachetele din hârtie, care constituie substanță narcotică, masa indicată a acesteia fiind atribuită la cantități mici, vânzând pachetelele cu marihuană contra sumei de 40 de lei lui Suveica Igor, în cadrul efectuării măsurii speciale de investigații achiziția de control.

Tot ea, urmărind scopul de a-și realiza intenția de înstrăinare a substanțelor narcotice păstrate și obținerii unui profit, pe data de 16.10.2014, aproximativ la ora 19.25, la domiciliul propriu din orașul Xxxxx, strada Xxxxx, xxx, a înstrăinat ilegal o parte din marihuana pe care o păstra ilegal, în cantitate totală de 1,6 grame, ambalată în patru pachetele din hârtie, care constituie substanță narcotică, masa indicată a acesteia fiind atribuită la cantități mici, vânzând pachetelele cu marihuană contra sumei de 100 de lei lui Suveica Igor, în cadrul efectuării măsurii speciale de investigații achiziția de control.

Tot ea, urmărind scopul de a-și realiza intenția de înstrăinare a substanțelor narcotice păstrate și obținerii unui profit, pe data de 02.06.2015, aproximativ la ora 15.30, la domiciliul propriu din orașul Xxxxx, strada Xxxxx, xxx, a înstrăinat ilegal o parte din marihuana pe care o păstra ilegal, în cantitate de 0,227 grame, ambalată într-un pachet din hârtie, care constituie substanță narcotică, masa indicată a acesteia fiind atribuită la cantități mici, vânzând pachetul cu marihuană contra sumei de 20 de lei lui Vîrlan Dumitru.

Tot ea, urmărind scopul de a-și realiza intenția de înstrăinare a substanțelor narcotice păstrate și obținerii unui profit, pe data de 03.06.2015, aproximativ la ora 16.00, la domiciliul propriu din orașul Xxxxx, strada Xxxxx, xxx, a înstrăinat ilegal o

parte din marihuana pe care o păstra ilegal, în cantitate totală de 3,049 grame, ambalată în unsprezece pachetele din hârtie, care constituie substanță narcotică, masa indicată a acesteia fiind atribuită la cantități mari, vânzând pachetelele cu marihuană contra sumei de 220 de lei lui Melnic Ion, iar cantitatea de substanță narcotică rămasă, marihuană, păstrată în scop de înstrăinare, în cantitate totală de 6,513 grame, care se atribuie la cantități mari, repartizată și ambalată în 20 pachetele din hârtie, a fost ridicată de la ea de la domiciliu la 05.08.2015 în cadrul percheziției efectuate de către angajații Inspectoratului de Poliție Orhei.

3. Nefiind de acord cu sentința, apeluri în numele inculpatei, au declarat:

3.1. *avocatul Șteliman Serghei*, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei hotărâri noi, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care procesul penal în privința Ilonei Putinica să fie încetat pe motivul nulității absolute a actelor de procedură din cauza penală.

În motivarea apelului avocatul a invocat că instanța la examinarea și emiterea sentinței nu a respectat cerințele legii și anume art. 101 Cod procedură penală și nu a dat o apreciere cuvenită probelor administrate la dosar din punctul de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, ignorându-le.

La 06.10.2014, de către SUP a IP Orhei a fost pornită urmărirea penală nr. 2014270633, pe faptul că o perioadă îndelungată de timp Putinica Ilona realizează substanțe narcotice, și anume marihuană la diferite persoane, potrivit elementelor infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (3) lit. c), f) Cod penal. Ulterior, la 25.08.2015 la cauza penală menționată a fost anexată cauza penală nr. 2015270437, pornită de către IP Orhei la 03.07.2015 în temeiul art. 217 alin. (2) Cod penal, pe faptul depistării substanțelor narcotice la cet. Burduja Iachim.

Odată cu pornirea urmăririi penale „în personam” față de inculpată la 06.10.2014, aceasta a dobândit calitatea procesuală de suspect, calitatea de bănuțit fiindu-i acordată abia la 15.12.2015, iar calitatea de învinuit - la 15.03.2016. Astfel, termenul maxim legal de 3 luni, prevăzut de art. 63 Cod de procedură penală, privind menținerea calității de bănuțit/suspect a fost încălcat flagrant de către procuror. Cu toate acestea, în perioada 06.10.2014 - 15.12.2015 în privința Ilonei Putinica au fost dispuse și desfășurate măsuri speciale de investigații.

Măsurile speciale de investigație, desfășurate în privința inculpatei, au avut loc înainte de atragerea acesteia în propriul proces penal, contrar art. 63 alin. (1¹) Cod de procedură penală, iar unele au fost dispuse și îndeplinite până la pornirea urmăririi penale, contrar art. 132¹ alin. (1) Cod de procedură penală, prin urmare sunt lovite de nulitate. Astfel, până la pornirea urmăririi penale au fost efectuate următoarele măsuri speciale de investigație: - urmărirea vizuală, autorizată de procuror la 20.06.2014 (anterior pornirii urmăririi penale) și desfășurată cu întocmirea procesului-verbal la 22.07.2014 (vol. I, f.d. 48-49); - achiziția de control, consemnată în procesul-verbal din 09.09.2014, autorizată de către procuror la 08.09.2014 (vol. I, f.d.89-90); -

achiziția de control, consemnată în procesul-verbal din 15.09.2014, autorizată de către procuror la 15.09.2014 (vol. I, f.d. 98-99); achiziția de control, consemnată în procesul-verbal din 16.10.2014, autorizată de către procuror la 08.10.2014 (vol. I, f.d.109), fără respectarea prevederilor art. 63 alin. (1¹) Cod de procedură penală.

Astfel, apelantul a considerat că, achizițiile de control au avut menirea de a instiga inculpata la comiterea infracțiunii și agravarea situației acesteia, iar potrivit art. 94 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, în procesul penal nu pot fi admise ca probe și, prin urmare, se exclud din dosar, nu pot fi prezentate în instanța de judecată și nu pot fi puse la baza sentinței sau a altor hotărâri judecătorești datele care au fost obținute prin provocarea, facilitarea sau încurajarea persoanei la săvârșirea infracțiunii.

Expertizele au fost numite până la acordarea Ilonei Putinica a calității procesuale de bănuیت, aceste ordonanțe fiindu-i aduse la cunoștință deja după efectuarea expertizei, prin ce au fost lezate drepturile ei procedurale precum și a fost încălcată procedura dispunerii și efectuării expertizei, urmând a fi declarate nule.

Partea acuzării nu a adus probe concludente privitor la faptul dacă cantitatea celor trei plante de cânepă (ce reprezintă cantități mici), pretinse a fi unicele plante cultivate de inculpată în scop de înstrăinare, ar fi fost aptă să asigure volumul relevant de materie uscată în cantități mari, pe care pretinde procurorul că au fost realizate de către Putinica Ilona.

Acțiunea de urmărire penală - percheziția domiciliului inculpatei la 05.08.2015, autorizată de către judecătorul de instrucție, a fost desfășurată aparent potrivit normelor procedurale penale, însă în conținutul procesului-verbal de percheziție nu este descris modul și locul depistării drogurilor, invocate a fi ridicate în procesul acțiunii de urmărire penală desfășurată.

Potrivit procesului-verbal de consemnare a măsurilor speciale de investigații (supravegherea domiciliului bănuitei), datat cu 24.06.2015, autorizat prin încheierea judecătorului de instrucție din 22.05.2015, măsura a fost efectuată începând cu data de 21.05.2015 și finisată la 20.06.2014, adică acțiunile procesuale au demarat începând cu o zi înainte de a fi autorizate, fapt ce contravine art. 132¹ alin. (1) Cod de procedură penală, iar procesul-verbal este lovit de nulitate absolută. Mai mult, procesul-verbal conține acțiuni de urmărire efectuate la 01.05.2015, adică până la 21.05.2015.

Faptele invocate în episoadele de acuzare nr. 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, ce se referă la pretinsa înstrăinare ilegală a drogurilor, au fost atestate cu neglijarea ostentativă a normelor procedurii penale, care condiționează modul de dobândire a acestora și, implicit, legalitatea lor, astfel fiind lovite de nulitate absolută.

Un loc special îi revine modului în care a fost probată pretinsa păstrare în scop de înstrăinare a cantității de 14,159 gr. de cânepă, invocată în episodul nr. 2 al ordonanței de învinuire, cantitate care nu a fost ridicată în procesul percheziției, dar care a fost invocată ca episod separat pentru agravarea situației inculpatei, referitor la

volumul drogurilor, însă acuzatorul de stat nu a adus careva probe vis-a-vis de păstrarea concomitentă a acestei cantități mari de droguri sau cumulativă. Acuzatorul prin supoziție, făcând uz de un simplu calcul matematic, a încriminat inculpatei păstrarea acestei cantități impunătoare de cânepă, procedeu ce contravine art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, deoarece concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri.

Procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 06.02.2016, după acordarea Ilonei Putinica a calității de bănuit, a fost desfășurat cu încălcarea art. 116 alin. (3) Cod de procedură penală.

În procesul-verbal de ridicare (în copie) din 23.06.2014 de la Juravliov S., nu este menționat faptul împachetării și sigilării pachetului cu conținut vegetal de culoare verde fărâmițat omogen, cu miros specific asemănător marihuanei, însă, în raportul de constatare tehnico-științific (în copie) nr. 5584/07.07.2014 este menționat că corpul delict este ambalat într-un pachet de polietilenă, transparent, gura căruia este cusută și legată cu ață de culoare albă, capetele căruia sunt sigilate, integritatea ambalajului și a sigiliului nu sunt deteriorate. Analogic este procedat și în cazul procesului-verbal de ridicare din 27.06.2014 de la Șprag N., în care nu este menționat faptul ridicării și sigilării substanței ridicate, însă, în raportul de constatare tehnico-științific nr. 5573 din 04.07.2014 (în copie) este menționat faptul împachetării și sigilării corpurilor delict prezentate spre examinare, iar integritatea ambalajului și a sigiliului nu sunt deteriorate.

Potrivit procesului-verbal de cercetare la fața locului din 27.06.2014 (în copie), întocmit de polițistul IP Orhei, Pantaz Valentin, de pe carosabilul din preajma gospodăriei nr. xxx din str. Xxxxx a or. Xxxxx, au fost depistate și ridicate 2 pachetele cu conținut vegetal, fărâmițat, asemănător cu cânepa. Acestea n-au fost împachetate și sigilate, însă potrivit raportului de constatare tehnico-științific nr. 5552 din 04.07.2014 (anexat în copie), rezultă că pachetele prezentate pentru examinare au fost ridicate de la cet. Mîndrovschi A., fiind împachetate și sigilate, integritatea ambalajului și a sigiliului nefiind deteriorate.

Astfel, lipsa faptului împachetării și sigilării pachetelor ridicate în cadrul acțiunilor desfășurate de către IP Orhei este incontestabil. Însă, pentru examinarea acestora de către specialistul desemnat, pachetele ridicate au fost prezentate, fiind împachetate și sigilate în modul corespunzător normelor procedurale, fapt ce denotă ulterioara împachetare și sigilare a acestora, în afara acțiunilor desfășurate și în lipsa persoanelor de la care se pretind a fi ridicate, ceea ce ridică suspiciuni vis-a-vis de caracterul autentic al conținutului pachetelor. Totodată, maniera înfăptuirii acțiunilor menționate caracterizează intenția obținerii unei condamnări cu orice preț a inculpatei.

În viziunea apelantului, procesul penal în privința inculpatei urma a fi încetat, în lumina jurisprudenței CtEDO, pe motivul încălcării dreptului la un proces echitabil în raport cu încălcarea termenului de menținere a persoanei în calitate de suspect/bănuit

prin neglijarea normelor procedurale exprese, pe motivul nulității absolute a actelor de procedură ale căror reparare este imposibilă la judecarea cauzei.

Necătând la faptul că majoritatea argumentelor din apel au fost invocate de avocatul inculpatei în susținerile verbale, instanța în sentință nu s-a expus asupra lor, prin ce au fost încălcate prevederile art. 29 alin. (4) Cod de procedură penală.

3.2. *avocatul Martalog Viorica*, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Putinica Ilona să fie achitată pe faptul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (3) lit. c), f) Cod penal.

În susținerea apelului avocatul invocă motive similare celor relatate de către avocatul Șteliman Serghei în apelul său, suplimentar indicând că instanța de fond distorsionează datele realității obiective, acțiuni menite să justifice omisiunile vădite ale organului de urmărire penală, prin care s-a lezat inculpatei dreptul la un proces echitabil. Instanța a încercat să interpreteze denaturat momentul dobândirii calității de bănuit de către inculpată, invocând data emiterii ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuit - 15 decembrie 2015. În acest sens, invocă instanța despre comiterea de către inculpată a unei infracțiuni prelungite, în raport cu care urmează a fi apreciat momentul recunoașterii în calitate de bănuit, ezitând să invoce și prevederile art. 30 alin. (2) Cod penal, care prevăd că infracțiunea prelungită se consumă din momentul săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni infracționale. Astfel, în raport cu aprecierea instanței despre o infracțiune prelungită, acuzarea urma să fie înaintată inculpatei cel târziu la 05.11.2015.

Făcând abstracție de la datele urmăririi penale, din momentul conexării cauzelor penale la 25.08.2015, oferindu-i urmăririi penale nr. 2014270633, în ordonanță procurorul a invocat „in personam” că autorul infracțiunilor investigate în ambele urmăriri penale este unul și același - Putinica Ilona. Chiar cu începere de la 25.08.2015, termenul înaintării acuzării expira la 25.11.2015, iar inculpata a fost recunoscută formal și repetat în calitate de bănuit abia la 15.12.2015.

Astfel, maniera instanței de a camufla eșecurile organului de urmărire penală, fără a face referire (din oficiu) la nulitatea măsurilor speciale de investigație ș.a. (invocate amănunțit în pladoarie), are menirea de a favoriza partea acuzării în detrimentul principiului egalității armelor și, în general, al dreptului la un proces echitabil.

Cu referire la comiterea unei infracțiuni prelungite, urmărirea penală în cauza penală nr. 2014270633 a fost pornită „in personam”, iar autoritățile aveau obligația pozitivă, în virtutea jurisprudenței CtEDO și legislației naționale, de a acționa cu diligența necesară respectării dreptului inculpatei la un proces echitabil, atât cu referire la termenul menținerii în calitate de bănuit, cât și la respectarea modului de dobândire a probelor prin măsuri speciale de investigație.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 iunie 2018, apelurile declarate au fost respinse ca nefondate, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În urma verificării circumstanțelor de fapt și de drept, cât și a argumentelor apelanților, instanța de apel a ajuns la concluzia că lipsesc careva dubii sau bănuieli care ar putea pune la îndoială vinovăția inculpatei în comiterea faptelor incriminate, astfel că la acest capitol s-au reținut drept declarative argumentele atât ale inculpatei, cât și ale apărătorilor acesteia cu referire la faptul că învinuirea este formală și nu este confirmată prin probe.

Audiind opiniile participanților la proces și cercetând suplimentar probele administrate de instanța de fond și apreciindu-le din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, călăuzindu-se de propria convingere, Colegiul a conchis că, instanța de fond a stabilit corect starea de fapt, acțiunile inculpatei Putinica Ilona just încadrându-le în dispoziția art. 217¹ alin. (3) lit. c) și f) Cod penal conform indicilor calificativi - *activitatea ilegală privind circulația substanțelor narcotice exprimată prin semănatul, cultivarea de plante care conțin substanțe narcotice sau psihotrope, prelucrarea a astfel de plante fără autorizație, săvârșite în scop de înstrăinare, producere, păstrarea ilegală a substanțelor narcotice, acțiuni săvârșite în scop de înstrăinare, înstrăinarea ilegală a substanțelor narcotice, acțiuni săvârșite în proporții mari, cu utilizarea substanțelor narcotice a căror circulație în scopuri medicinale este interzisă.*

Cu referire la motivele invocate de apelanți, precum că prima instanță a adoptat soluția incorectă de condamnare a inculpatei, aceasta urmând a fi achitată de sub învinuirea adusă, Colegiul a constatat că prima instanță nu a comis careva erori de fapt care ar impune casarea sentinței adoptate în partea recunoașterii vinovăției inculpatei. Instanța de apel a considerat că aceste afirmații ale avocaților în numele inculpatei reprezintă opinia subiectivă a părții apărării, or prima instanță în sentința sa corect și justificat și-a motivat soluția sub aspectul recunoașterii vinovăției Ilonei Putinica în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (3) lit. c) și f) Cod penal, luând în considerație probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată la prezenta cauză penală, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, dându-le o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală.

Argumentele expuse de instanța de fond și motivele din sentință referitor la recunoașterea vinovăției inculpatei pentru a evita repetări inutile, instanța de apel le-a însușit, făcând referire la jurisprudența CEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în Cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 par. 1 din Convenție, deși obligă instanța să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs. Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea într-un proces echitabil se necesită ca o

instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Colegiul a atestat că declarațiile inculpatei privind nevinovăția sa în comiterea faptei penale incriminate, se combat prin totalitatea de probe pertinente, concludente, utile și veridice cercetate în ședința de judecată și anume prin declarațiile martorilor și probele scrise cercetate în ședința de judecată, care coroborează între ele și careva divergențe între declarațiile martorilor și probele scrise care ar trezi dubii, nu au fost reținute.

Instanța de apel a respins ca nefondat argumentul apărării precum că inculpata nu a recunoscut vinovăția la nici o etapă a procesului penal, motiv pentru care urmează a fi achitată, or nerecunoașterea vinovăției este un drept al acesteia, însă nu o circumstanță ce determină soluția de achitare a acestuia. Totodată, Colegiul a considerat întemeiată concluzia instanței de fond potrivit căreia s-a apreciat drept neîntemeiată ipoteza expusă de inculpată precum că ea nu a păstrat și nici nu a comercializat nimănui substanțe narcotice, deoarece acestea sunt în contradicție cu materialele cauzei penale

Cu referire la afirmația apelanților precum că a fost încălcat termenul de 3 luni de menținere a persoanei în calitate de bănuț, Colegiul a indicat că aceasta este în contradicție cu materialele cauzei penale, și anume: conform ordonanței privind recunoașterea în calitate de bănuț din 15 decembrie 2015, Putinica Ilona a fost recunoscută în calitate de bănuț pe cauza penală cu numărul 2014270633, de săvârșirea unei infracțiuni prelungite prevăzută de art. 217¹ alin. (3) lit. a), c) și f) Cod penal, ordonanța fiindu-i adusă la cunoștință la 21 decembrie 2015.

Conform ordonanței de punere sub învinuire din 15 martie 2016, Putinica Ilona a fost pusă sub învinuire incriminându-i comiterea infracțiunii prevăzută de art. 217¹ alin. (3) lit. c) și f) Cod penal, ordonanța fiindu-i adusă la cunoștință la 16 martie 2016.

În acest sens, argumentele apărătorului au fost apreciate de către instanță ca fiind neplauzibile și în contradicție cu materialele cauzei penale, dat fiind faptul că cauza penală nr. 2015270437 pornită de către IP Orhei la data de 03 iulie 2015 în temeiul art. 217 alin. (2) Cod penal, a fost intentată în privința lui Burduja Iachim și Melnic Ion, fiind încetată prin ordonanța procurorului din 24 iulie 2015.

Respectiv, pe cauza penală nr. 2015270437 pornită de către IP Orhei la 03.07.2015, conexată la cauza penală nr. 2014270633 la 25.08.2015, Putinica Ilona nu a fost recunoscută în calitate de bănuț, deoarece aceasta a fost intentată în privința lui Burduja Iachim și Melnic Ion, în temeiul art. 217 alin. (2) Cod penal, iar Putinica Ilona a fost recunoscută în calitate de bănuț la 15.12.2015, pe cauza penală cu numărul 2014270633 de săvârșirea unei infracțiuni prelungite prevăzută de art. 217¹ alin. (3) lit. a), c) și f) Cod penal și a fost pusă sub învinuire prin ordonanța procurorului din 15.03.2016, adică cu respectarea termenului legal, ordonanța fiindu-i adusă la cunoștință la 16.03.2016, iar argumentele apărătorului precum că Putinica

Ilona a fost pusă sub învinuire de comiterea a 12 episoade, au fost considerate nefondate.

Instanța a reținut că Putinica Ilona, personal sau prin intermediul apărătorului, urma să-și exprime dezacordul prin înaintarea plângerii în modul prevăzut de art. 298 Cod de procedură penală și, în cazul dezacordului cu rezultatul examinării plângerii, cu exercitarea dreptului prevăzut la art. 299¹ Cod de procedură penală, acțiuni care nu au fost exercitate în cauză.

Mai mult, Putinica Ilona personal sau prin intermediul apărătorului, urma să exercite dreptul invocării nulităților în procesul penal, în conformitate cu prevederile art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală, or la momentul efectuării percheziției și ridicării pachetului cu substanța narcotică de la inculpată, întocmirea proceselor-verbale corespunzătoare, ultima era prezentă, careva obiecții nefiind înaintate nici la etapa terminării urmăririi penale.

Așadar, Colegiul a indicat că actele procedurale adoptate nu au fost contestate nici de inculpat și nici de avocatul său, în modul stabilit de lege, astfel prezumându-se că au acceptat situația. Deci, instanța de apel a conchis, că din moment ce atât învinuitul cât și avocatul lui, considerându-se afectați într-un drept prevăzut de lege, nu au contestat legalitatea actelor procesuale în modul și termenul stabilit de lege, la finisarea urmăririi penale și luarea de cunoștință cu materialele cauzei, la fel neavând nici o obiecție, n-au depus careva cereri sau demersuri, se prezumă că aceștia au acceptat situația dată și această chestiune nu poate fi pusă în discuție la etapa dată.

Din motivele enunțate, Colegiul a respins argumentele apelanților privind acțiunile organului de urmărire penală ca fiind neîntemeiate.

Declarațiile martorilor Colesnic Igor, Lupașco Victor, Maxim Ion, Nița Ala, Pantaz Valentin cât și Suveica Igor, au fost apreciate ca fiind veridice deoarece aceștia au fost preîntâmpinați de răspunderea ce o poartă în baza art. 312 Cod penal, iar temeuri ce ar dovedi caracterul neveridic al acestora nu s-au constatat.

Prin urmare, coroborând declarațiile martorilor cu cele ale inculpatei, instanța de apel a constatat, că ultima încearcă să minimalizeze acțiunile pe care le-a întreprins și efectele acestora în vederea excluderii caracterului penal al acțiunilor întreprinse, explicând într-un mod justificativ circumstanțele petrecute, declarații pe care instanța de apel le-a respins.

Instanța a apreciat că acțiunile colaboratorilor de poliție nicidecum nu au avut efectul unei provocări și instigări la săvârșirea infracțiunii incriminate din partea autorităților statului, ci dimpotrivă, organul de urmărire penală a administrat probe care indică că infracțiunea ar fi fost săvârșită și fără intervenția organelor de drept, motiv pentru care s-au respins ca nefondate solicitările înaintate de avocatul în numele inculpatei cu privire la achitarea acesteia.

Referindu-se la pedeapsa stabilită inculpatei, Colegiul a menționat că instanța de fond, la acest capitol, a ținut cont de toate circumstanțele reale și personale privind

individualizarea pedepsei, acesteia aplicându-i-se o pedeapsă corectă, echitabilă și legală, cu acordarea eficienței prevederilor art. 6, 7, 61, 75 - 77 Cod penal.

Analizând în ansamblu circumstanțele cauzei, personalitatea inculpatei, luând în considerație că aceasta a comis o infracțiune gravă, fiind anterior condamnată pentru infracțiuni similare, nu este angajată în câmpul muncii, la locul de trai se caracterizează negativ, și deși are trei copii minori la întreținere, instanța a concluzionat că inculpata poate fi reeducată și corectată doar prin aplicarea pedepsei privative de libertate, deoarece pedeapsa aplicată anterior în privința acesteia, nu și-a atins scopul, și respectiv scopul educativ și preventiv al pedepsei poate fi atins doar prin izolarea inculpatei de societate.

5. Împotriva hotărârilor emise de către instanțele de fond, recurs ordinar în numele inculpatei declară avocatul Pavlov Victor, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 12) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Putinica Ilona să fie achitată de sub învinuirea înaintată în baza art. 217¹ alin. (3) lit. c), f) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește semnele componentei de infracțiune.

În susținerea recursului avocatul invocă:

- decizia instanței de apel este una incompletă, nefiind oferit răspuns la toate motivele importante invocate în sprijinul apărării, iar nemotivarea unei hotărâri judecătorești încalcă dreptul părților la un proces echitabil garantat de art. 6 CEDO;

- instanța de apel în decizia sa a reținut toate argumentele invocate în rechizitoriu de către partea acuzării, fără a recurge la o încadrare juridică corespunzătoare faptelor comise de Putinica Ilona, astfel nu a asigurat desfășurarea unui proces echitabil în cauza respectivă și nu a oferit o argumentare motivată deciziei pe care se întemeiază soluția;

- instanța de judecată nu a ținut cont de faptul că măsurile speciale de investigație, desfășurate în privința inculpatei, au avut loc înainte de atragerea acesteia în propriul proces penal, contrar art. 63 alin. (1¹) Cod de procedură penală, iar unele au fost dispuse și îndeplinite până la pornirea urmăririi penale, contrar art. 132¹ alin. (1) Cod de procedură penală;

- partea acuzării nu a adus probe concludente privitor la faptul dacă cantitatea celor trei plante de cânepă, pretinse a fi unicele plante cultivate de inculpată în scop de înstrăinare, ar fi fost aptă să asigure volumul relevant de materie uscată în cantități mari, pe care pretinde acuzatorul de stat că au fost realizate de către Putinica Ilona;

- în conținutul procesului-verbal de percheziție la domiciliul inculpatei la 05.08.2015, nu este descris modul și locul depistării drogurilor, invocate a fi ridicate în procesul acțiunii de urmărire penală desfășurată, lipsește mențiunea că acestea au fost împachetate și sigilate, ceea ce a creat riscul unei posibile substituiri sau suplinirea acestora;

- fiind vizată într-un proces penal, chiar începând cu 05.08.2015, inculpata a fost în incertitudine vis-a-vis de calitatea sa și soarta în cadrul urmăririi penale,

deoarece calitatea de bănuit i-a fost acordată abia la 15.12.2015, iar învinuirea i-a fost înaintată la 15.03.2016, astfel procesul penal în privința Ilonei Putinica urmează a fi încetat, în lumina jurisprudenței CtEDO, fiind încălcat dreptul la un proces echitabil în raport cu încălcarea termenului de menținere a persoanei în calitate de suspect/bănuit prin neglijarea normelor procedurale exprese;

- potrivit procesului-verbal de consemnare a măsurilor speciale de investigații (supravegherea domiciliului bănuitei) datat cu 24.06.2015, autorizat prin încheierea judecătorului de instrucție din 22.05.2015, „măsura a fost efectuată începând cu data de 21.05.2015 și finisată la data de 20.06.2016. Așadar acțiunile procesuale au demarat începând cu o zi înainte de a fi autorizate, fapt ce contravine art. 132¹ alin. (1) Cod de procedură penală, iar procesul-verbal este lovit de nulitate absolută, acesta conținând și acțiuni de urmărire penală efectuate la 01.05.2015, adică până la 21.05.2015;

- procesul-verbal menționat se referă la episoadele de acuzare nr. 10, 11, măsurile speciale de investigații fiind efectuate contrar art. 63 alin. (1¹) Cod de procedură penală, înainte de atragerea inculpatei în procesul penal. De asemenea acest proces-verbal a fost semnat doar de un agent al IP Orhei, Colesnic, pe când în procesul desfășurării măsurii speciale de investigație au participat colaboratorii Pantaz, Strașnei și Ichizli, a căror semnături lipsesc;

- un loc special îi revine modului în care a fost probată pretinsa păstrare în scop de înstrăinare a cantității de 14,159 gr. de cânepă, invocată în episodul nr. 2 al ordonanței de învinuire, cantitate care nu a fost ridicată în procesul percheziției, dar care a fost invocată ca episod separat pentru agravarea situației inculpatei, referitor la volumul drogurilor, însă acuzatorul de stat nu a adus careva probe vis-a-vis de păstrarea concomitentă a acestei cantități mari de droguri sau cumulativă. Acuzatorul, prin supoziție, făcând uz de un simplu calcul matematic, a încriminat inculpatei păstrarea acestei cantități impunătoare de cânepă, procedeu ce contravine art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, deoarece concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri;

- procesul-verbal de consemnare a măsurii speciale de investigație din 22.07.2014, care atestă episoadele de acuzare nr. 4,5,6, este lovit de nulitate deoarece măsura specială a fost desfășurată contrar art. 132¹ alin. (1) Cod de procedură penală, până la pornirea urmăririi penale;

- recunoașterea persoanei după fotografie, acțiune desfășurată la 06.02. 2016, a fost desfășurată cu încălcarea art. 116 alin. (3) Cod de procedură penală, care prescrie că persoana care trebuie recunoscută este prezentată celui care urmează să o recunoască în afara spațiului vizibilității celui care urmează a fi recunoscut, împreună cu cel puțin 4 asistenți procedurali de același sex, asemănători la exterior;

- în speță, prezentarea persoanei spre recunoaștere nu era imposibilă, bănuita fiind prezentă la orice citare a organului de urmărire penală, cu toate acestea OUP

neținând cont de prevederile art. 116 alin. (6) Cod de procedură penală, a dispus recunoașterea persoanei după fotografie;

- în procesele-verbale de ridicare din 23.06.2014 și 27.06.2014 de la Juravliov S. și Șprag N., nu este menționat faptul împachetării și sigilării pachetelor cu substanțele ridicate, însă, în rapoartele de constatare tehnico-științifice nr. 5573 din 04.07.2014 și nr. 5584 din 07.07.2014, este menționat faptul împachetării și sigilării corpurilor delictate prezentate spre examinare, iar integritatea ambalajului și a sigiliului nu sunt deteriorate.

Potrivit procesului-verbal de cercetare la fața locului din 27.06.2014 (în copie), întocmit de polițistul IP Orhei, Pantaz Valentin, de pe carosabilul din preajma gospodăriei nr. 188 din str. 31 August a or. Orhei, au fost depistate și ridicate 2 pachetele cu conținut vegetal, fărâmițat, asemănător cu cânepa. Acestea n-au fost împachetate și sigilate, însă potrivit raportului de constatare tehnico-științific nr. 5552 din 04.07.2014 (anexat în copie), rezultă că pachetele prezentate pentru examinare au fost ridicate de la cet. Mîndrovschi A., fiind împachetate și sigilate, integritatea ambalajului și a sigiliului nefiind deteriorate.

Astfel, lipsa faptului împachetării și sigilării pachetelor ridicate în cadrul acțiunilor desfășurate de către IP Orhei este incontestabil. Însă, pentru examinarea acestora de către specialistul desemnat, pachetele ridicate au fost prezentate, fiind împachetate și sigilate în modul corespunzător normelor procedurale, fapt ce denotă ulterioara împachetare și sigilare a acestora, în afara acțiunilor desfășurate și în lipsa persoanelor de la care se pretind a fi ridicate, ceea ce ridică suspiciuni vis-a-vis de caracterul autentic al conținutului pachetelor. Totodată, maniera înfăptuirii acțiunilor menționate caracterizează intenția obținerii unei condamnări cu orice preț a inculpatei;

- instanța de judecată distorsionează datele realității obiective, acțiuni menite să justifice omisiunile vădite ale organului de urmărire penală, prin care s-a lezat inculpatei dreptul la un proces echitabil. Instanța a încercat să interpreteze denaturat momentul dobândirii calității de bănuț de către inculpată, invocând data emiterii ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuț – 15.12.2015. În acest sens, invocă instanța despre comiterea de către inculpată a unei infracțiuni prelungite, în raport cu care urmează a fi apreciat momentul recunoașterii în calitate de bănuț, ezitând să invoce și prevederile art. 30 alin. (2) Cod penal, care prevede că infracțiunea prelungită se consumă din momentul săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni infracționale. Astfel, în raport cu aprecierea instanței despre o infracțiune prelungită, acuzarea urma să fie înaintată inculpatei cel târziu la 05.11.2015;

- făcând abstracție de la datele urmăririi penale, din momentul conexării cauzelor penale la 25.08.2015, oferindu-i urmăririi penale nr. 2014270633, în ordonanță procurorul a invocat „in personam” că autorul infracțiunilor investigate în ambele urmăriri penale este unul și același - Putinica Ilona. Chiar cu începere de la

25.08.2015, termenul înaintării acușării expira la 25.11.2015, iar inculpata a fost recunoscută formal și repetat în calitate de bănuț abia la 15.12.2015;

- cu referire la comiterea unei infracțiuni prelungite, urmărirea penală în cauza penală nr. 2014270633 a fost pornită „in personam”, iar autoritățile aveau obligația pozitivă, în virtutea jurisprudenței CtEDO și legislației naționale, de a acționa cu diligența necesară respectării dreptului inculpatei la un proces echitabil, atât cu referire la termenul menținerii în calitate de bănuț, cât și la respectarea modului de dobândire a probelor prin măsuri speciale de investigație;

- instanța de apel, contrar prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, judecând apelul a ajuns neîntemeiat la concluzia că acțiunile inculpatei urmează a fi încadrate în baza art. 217¹ alin. (3) lit. c), f) Cod penal, or niciuna din probele invocate de către acuzatorul de stat și admise de către instanță, nu confirmă faptul că Putinica Ilona a comis infracțiunea incriminată ei;

- dispozitivul deciziei instanței de apel vine în contradicție cu circumstanțele de fapt și de drept pe motiv că instanța nu a argumentat și nu a deschis în detaliu realizarea modalităților normative pe fiecare episod infracțional;

- prin probele administrate la materialele cauzei, se indică la încercarea de provocare continuă la comiterea infracțiunii, ce contravine prevederilor art. 94 alin. (1) Cod de procedură penală, iar hotărârea contestată este contrară practicii uniformizate a Curții de la Strasbourg.

5.1. Pe marginea recursului declarat, depune referință procurorul în care indică că, dat fiind faptul că mandatul avocatului Pavlov Victor nu este semnat de către inculpata Putinica Ilona, recursul urmează fi respins deoarece nu îndeplinește cerințele de formă și conținut .

6. Verificând argumentele invocate în recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente:

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, *instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și în baza oricărui probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.*

Decizia instanței de apel, potrivit art. 417 Cod de procedură penală trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

În speță aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în ordine de apel.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din conținutul deciziei rezultă că instanța de apel la examinarea cauzei a comis un șir de erori ce fac imposibilă menținerea hotărârii atacate, și anume:

În primul rând, potrivit art. 24 alin. (3), 101 alin. (1), (4), 314, 315, 336 alin. (3) pct. 6), 384 alin. (3), (4), 419 Cod de procedură penală rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță; procesul-verbal al ședinței de judecată trebuie să cuprindă consemnarea tuturor acțiunilor instanței în ordinea în care ele s-au desfășurat, documentele și alte probe care au fost cercetate în ședința de judecată; instanța de judecată este obligată, în cursul judecării cauzei, să cerceteze nemijlocit, sub toate aspectele, probele administrate; părțile participante la judecarea cauzei au drepturi egale, fiind învestite de legea procesuală penală cu posibilități egale pentru susținerea pozițiilor lor, instanța de judecată pune la baza sentinței numai acele probe la cercetarea cărora părțile au avut acces în egală măsură; sentința instanței de judecată trebuie să fie legală; instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată; fiecare probă urmează să fie apreciată din punctul de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punctul de vedere al coroborării lor.

Lecturând textul deciziei recurate, se constată mențiunea instanței de apel, și anume: *„Necătând la faptul că inculpata Putinica Ilona nu a recunoscut vinovăția sa în comiterea infracțiunii incriminate, săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (3) lit. c) și f) Cod penal este dovedită prin următoarele probe administrate, cercetate de către instanța de fond, cercetate suplimentar și verificate în ședința instanței de apel, care sunt pertinente, concludente, utile și veridice și coroborează între ele și anume:”*

Astfel, instanța de apel în partea descriptivă a deciziei, doar a transcris în ordine cronologică probele care au fost puse la baza sentinței de condamnare, și printr-o frază generală a invocat: *„La pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a tras concluzia că, inculpatul a săvârșit anume infracțiunile imputate, împrejurări care au fost constatate din*

totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

În acest context nu există temeii pentru a da o nouă apreciere probelor, instanța de apel fiind solidară cu concluziile primei instanțe privind aprecierea probelor puse la baza sentinței de condamnare.”, fără a pătrunde în esența problemei de fapt și de drept, susținând poziția instanței de fond în ce privește aprecierea probelor, acceptând niște concluzii de ordin general.

Se constată că instanța de apel a argumentat general faptul că probele respective confirmă vinovăția inculpatei, fără să aprecieze fiecare probă în parte și să-și expună punctul său de vedere asupra fiecăreia și asupra admisibilității sau inadmisibilității acestora, contrar prevederilor art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală care stipulează că fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, or instanța de apel urma să cerceteze minuțios aspectele învinuirii înaintate Ilonei Putinica și să-și argumenteze corespunzător concluziile trasate pe marginea alegațiilor expuse de părți.

În contextul dat, Colegiul penal lărgit specifică că, pentru corectitudinea judecării cauzei este important de a analiza minuțios toate probele acumulate în dosar, întrucât aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, iar justa apreciere contribuie la elucidarea adevărului și la echitatea procedurii desfășurate pentru toate părțile la proces, pe când în decizia instanței de apel lipsește analiza și aprecierea probelor.

În altă ordine de idei, Colegiul precizează că indiferent de faptul că în partea descriptivă a deciziei s-a făcut referire la prevederile art. 414 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală și instanța de apel a menționat că a analizat probele administrate, însă, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel raportat la textul deciziei adoptate, rezultă că la judecarea apelului, reieșind și din considerentele expuse supra referitor la rejudecarea cauzei potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, instanța de apel a comis o eroare de drept procedural în sensul încălcării dispozițiilor imperative precitate din care rezultă că:

➤ *Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal;*

➤ *Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță, dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal;*

În speță, instanța de apel și-a întemeiat decizia pe probele din dosar, care, doar în parte au fost verificate și consemnate în procesul verbal al ședinței de judecată. Astfel, se constată că deși au fost puse la baza deciziei de condamnare a inculpatei, aceste materiale nu au fost cercetate în ședința de judecată, și anume: procesul-verbal

de percheziție corporală a lui Burduja Iachim (f.d. 149-150, vol.I); raportul de autosesizare despre comiterea unei presupuse infracțiuni, întocmit la 03.06.2015 (f.d. 8, vol. II); raportul de constatare tehnico-științifică nr. 5859, întocmit la 16.06.2015 (f.d. 21-24, vol. II); declarațiile prezentate de către bănuții Burduja Iachim și Melnic Ion în cauza penală nr.2015270437 (f.d. 13,18, vol. II); procesul - verbal de percheziție întocmit pe data de 05.08.2015 (f.d. 54-55, vol. II); raportul de expertiză chimică nr.8033 de la 24.08.2015 (f.d. 63-68, vol. II), or după cum s-a menționat, instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile sale pe probele cercetate de instanța de fond dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost reflectate în procesul-verbal al ședinței de judecată.

În al doilea rând, din cererea de recurs declarată, se constată că criticele recurentului, în esență, se referă la faptul că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apeluri și nu a stabilit temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelurilor declarate, ca nefondate, prin aceasta fiind încălcată obligația instanței de motivare a hotărârii judecătorești, care face parte din setul de garanții subsecvente procesului echitabil.

Astfel, Colegiul constată că pronunțându-se asupra motivelor invocate în apeluri, instanța de apel face doar o copiere a sentinței instanței de fond, fără a analiza punctual criticile celor doi apelanți și fără a da o nouă apreciere probelor administrate în cauza penală, or Colegiul având dreptul să reformeze sentința atacată, apriori a mers pe ideea preconcepută a instanței de fond care a statuat asupra vinovăției inculpatei, limitându-se doar la o motivare generală și pe alocuri repetată, fiind una confuză și fără o argumentare concretă, și la constatarea faptului că probele sunt pertinente, concludente și dovedesc vinovăția Ilonei Putinica de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (3) lit. c), f) Cod penal, or potrivit art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

De către apărare a fost invocat că:

- instanța de fond a încercat să interpreteze denaturat momentul dobândirii calității de bănuț de către inculpată, invocând data emiterii ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuț - 15 decembrie 2015. În acest sens, invocă instanța despre comiterea de către inculpată a unei infracțiuni prelungite, în raport cu care urmează a fi apreciat momentul recunoașterii în calitate de bănuț, ezitând să invoce și prevederile art. 30 alin. (2) Cod penal, care prevăd că infracțiunea prelungită se consumă din momentul săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni infracționale. Astfel, în raport cu aprecierea instanței despre o infracțiune prelungită, acuzarea urma să fie înaintată inculpatei cel târziu la 05.11.2015.

Făcând abstracție de la datele urmăririi penale, din momentul conexării cauzelor penale la 25.08.2015, oferindu-i urmăririi penale nr. 2014270633, în ordonanță procurorul a invocat „in personam” că autorul infracțiunilor investigate în ambele urmăririi penale este unul și același - Putinica Ilona. Chiar cu începere de

la 25.08.2015, termenul înaintării acușării expira la 25.11.2015, iar inculpata a fost recunoscută formal și repetat în calitate de bănuț abia la 15.12.2015;

Instanța de apel, la acest capitol a făcut o simplă copiere de sentință, fără a-și argumenta poziția proprie, considerând argumentele avocașilor ca fiind neplauzibile și în contradicție cu materialele cauzei.

- procesul-verbal de consemnare a măsurii speciale de investigație din 22.07.2014, care atestă episoadele de acușare nr. 4,5,6, este lovit de nulitate deoarece măsura specială a fost desfășurată contrar art. 132¹ alin. (1) Cod de procedură penală, până la pornirea urmării penale;

Instanța de apel a făcut o motivare generală și insuficientă, indicând că inculpata personal sau prin intermediul avocatului, urma să exercite dreptul invocării nulitășilor în procesul penal, în conformitate cu prevederile art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală.

În această ordine de idei se menționează că apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărârii primei instanțe. Dispozitivul deciziei instanței de apel trebuie să corespundă concluziilor făcute de instanță în partea descriptivă.

Pe lângă aceste motive de către avocași în apelurile declarate s-au mai indicat și altele, asupra cărora instanța de apel, contrar prevederilor Codului de procedură penală, nu s-a expus nicicum, și anume:

- partea acușării nu a adus probe concludente privitor la faptul dacă cantitatea celor trei plante de cânepă, pretinse a fi unicele plante cultivate de inculpată în scop de înștrăinare, ar fi fost aptă să asigure volumul relevant de materie uscată în cantități mari, pe care pretinde acușatorul de stat că au fost realizate de către Putinica Ilona;

- în conținutul procesului-verbal de percheziție la domiciliul inculpatei la 05.08.2015, nu este descris modul și locul depistării drogurilor, invocate a fi ridicate în procesul acțiunii de urmărire penală desfășurată, lipsește mențiunea că acestea au fost împachetate și sigilate, ceea ce a creat riscul unei posibile substituirii sau suplinirea acestora;

- fiind vizată într-un proces penal, chiar începând cu 05.08.2015, inculpata a fost în incertitudine vis-a-vis de calitatea sa și soarta în cadrul urmării penale, deoarece calitatea de bănuț i-a fost acordată abia la 15.12.2015, iar învinuirea i-a fost înaintată la 15.03.2016, astfel procesul penal în privința Ilonei Putinica urmează a fi încetat, în lumina jurisprudenței CtEDO, fiind încălcat dreptul la un proces echitabil în raport cu încălcarea termenului de menținere a persoanei în calitate de suspect/bănuț prin neglijarea normelor procedurale exprese;

- potrivit procesului-verbal de consemnare a măsurilor speciale de investigații (supravegherea domiciliului bănuitei) datat cu 24.06.2015, autorizat prin încheierea judecătorului de instrucție din 22.05.2015, „măsura a fost efectuată începând cu data de 21.05.2015 și finisată la data de 20.06.2016. Așadar acțiunile procesuale au demarat începând cu o zi înainte de a fi autorizate, fapt ce contravine art. 132¹ alin. (1) Cod de procedură penală, iar procesul-verbal este lovit de nulitate absolută, acesta conținând și acțiuni de urmărire penală efectuate la 01.05.2015, adică până la 21.05.2015;

- procesul-verbal menționat se referă la episoadele de acuzare nr. 10, 11, măsurile speciale de investigații fiind efectuate contrar art. 63 alin. (1¹) Cod de procedură penală, înainte de atragerea inculpatei în procesul penal. De asemenea acest proces-verbal a fost semnat doar de un agent al IP Orhei, Colesnic, pe când în procesul desfășurării măsurii speciale de investigație au participat colaboratorii Pantaz, Strașnei și Ichizli, a căror semnături lipsesc;

- un loc special îi revine modului în care a fost probată pretinsa păstrare în scop de înstrăinare a cantității de 14,159 gr. de cânepă, invocată în episodul nr. 2 al ordonanței de învinuire, cantitate care nu a fost ridicată în procesul percheziției, dar care a fost invocată ca episod separat pentru agravarea situației inculpatei, referitor la volumul drogurilor, însă acuzatorul de stat nu a adus careva probe vis-a-vis de păstrarea concomitentă a acestei cantități mari de droguri sau cumulativă. Acuzatorul, prin supoziție, făcând uz de un simplu calcul matematic, a încriminat inculpatei păstrarea acestei cantități impunătoare de cânepă, procedeu ce contravine art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, deoarece concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri;

- recunoașterea persoanei după fotografie, acțiune desfășurată la 06.02.2016, a fost desfășurată cu încălcarea art. 116 alin. (3) Cod de procedură penală, care prescrie că persoana care trebuie recunoscută este prezentată celui care urmează să o recunoască în afara spațiului vizibilității celui care urmează a fi recunoscut, împreună cu cel puțin 4 asistenți procedurali de același sex, asemănători la exterior;

- în speță, prezentarea persoanei spre recunoaștere nu era imposibilă, bănuita fiind prezentă la orice citare a organului de urmărire penală, cu toate acestea OUP neținând cont de prevederile art. 116 alin. (6) Cod de procedură penală, a dispus recunoașterea persoanei după fotografie;

- în procesele-verbale de ridicare din 23.06.2014 și 27.06.2014 de la Juravliov S. și Șprag N., nu este menționat faptul împachetării și sigilării pachetelor cu substanțele ridicate, însă, în rapoartele de constatare tehnico-științifice nr. 5573 din 04.07.2014 și nr. 5584 din 07.07.2014, este menționat faptul împachetării și sigilării corpurilor delictate prezentate spre examinare, iar integritatea ambalajului și a sigiliului nu sunt deteriorate.

Potrivit procesului-verbal de cercetare la fața locului din 27.06.2014 (în copie), întocmit de polițistul IP Orhei, Pantaz Valentin, de pe carosabilul din preajma

gospodăriei nr. 188 din str. 31 August a or. Orhei, au fost depistate și ridicate 2 pachetele cu conținut vegetal, fărâmițat, asemănător cu cânepa. Acestea n-au fost împachetate și sigilate, însă potrivit raportului de constatare tehnico-științific nr. 5552 din 04.07.2014 (anexat în copie), rezultă că pachetele prezentate pentru examinare au fost ridicate de la cet. Mîndrovschi A., fiind împachetate și sigilate, integritatea ambalajului și a sigiliului nefiind deteriorate.

Astfel, lipsa faptului împachetării și sigilării pachetelor ridicate în cadrul acțiunilor desfășurate de către IP Orhei este incontestabil. Însă, pentru examinarea acestora de către specialistul desemnat, pachetele ridicate au fost prezentate, fiind împachetate și sigilate în modul corespunzător normelor procedurale, fapt ce denotă ulterioara împachetare și sigilare a acestora, în afara acțiunilor desfășurate și în lipsa persoanelor de la care se pretind a fi ridicate, ceea ce ridică suspiciuni vis-a-vis de caracterul autentic al conținutului pachetelor. Totodată, maniera înfăptuirii acțiunilor menționate caracterizează intenția obținerii unei condamnări cu orice preț a inculpatei;

În atare situație, Colegiul penal lărgit consideră, că decizia instanței de apel contravine prevederilor art. 414, 417, 419 Cod de procedură penală, or obligația de motivare a hotărârilor judecătorești face parte din setul de garanții stabilit pentru existența unui proces echitabil. Conform jurisprudenței CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal, având posibilitatea ca această hotărâre să poată fi verificată în cadrul căilor de atac și oferă posibilitatea persoanelor interesate de a pregăti o cerere de apel sau recurs. (*Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85*)

Mai mult, Curtea Europeană a consemnat în repetate rânduri că, la judecarea cauzei de către instanța de apel și la adoptarea deciziei, aceasta nu se poate limita la preluarea totală sau parțială a motivării formulate de instanța de fond, ci trebuie să analizeze din nou cauza, în fapt și în drept, și să răspundă argumentat la criticile și mijloacele de apărare invocate de părți, or doar astfel se demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul examinării acestei cauze penale.

Reieșind din cele expuse, instanța de recurs ajunge la concluzia că cele enunțate cad sub incidența pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și nu pot fi corectate în instanța de recurs, urmând a admite recursul declarat, cu casarea deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceiași instanță de apel, iar la rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie, să verifice și să aprecieze învinuirea înaintată inculpatei, probele administrate și examinate în instanța de fond, să le dea o apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, ținând cont de motivele

casării deciziei atacate, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Victor Pavlov în numele inculpatei, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 iunie 2018, în cauza penală în privința lui Putinica Ilona și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia pronunțată integral la 05 martie 2019.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Maria Ghervas

Victor Burduh